

Josep Ramoneda: tornar a la normalitat o crear-ne una de nova?

La recepta del filòsof català: assumir la nostra responsabilitat com a ciutadans, deixar enrere la por i la culpa, cultivar el pensament crític i cooperar

El filòsof Josep Ramoneda | Alma, la xarxa social social

Que la societat postpandèmica es podria assemblar a un episodi de *Black Mirror*? Doncs sí, la veritat. Que si tots hi col·laboréssim podríem construir-ne una de més justa? També. El futur després de l'epidèmia de Covid-19 és a les nostres mans i la construcció d'un que ens beneficiï a tots passa per assumir la nostra responsabilitat com a ciutadans, deixar enrere la por i la culpa, cultivar el pensament crític i cooperar.

[nointext]

O, almenys, aquesta és la recepta del filòsof Josep Ramoneda, que fa uns dies va compartir una xerrada *on-line* amb el també filòsof Franco Berardi

(https://www.youtube.com/watch?time_continue=4&v=AScw3pKiF6M&feature=emb_logo), en el marc del programa de l'Escola Europea d'Humanitats

(<https://escolaeuropeadhumanitats.com/es/>), amb seu al Palau Macaya

(https://obrasociallacaixa.org/ca/palau-macaya-la-caixa-programacio-activitats/?utm_source=naciodigital&utm_medium=acuerdoredaccional&utm_campaign=alma&utm_content=&utm_term=), impulsada per la Fundació ?la Caixa? i coordinada per La Maleta de Portbou (<https://lamaletadeportbou.com/>).

Conversem amb ell sobre com podria ser la societat després del coronavirus a Alma, una nova manera de parlar de la realitat social

(https://miradesambanima.org/?utm_source=naciodigital&utm_medium=acuerdoredaccional&utm

_campaign=alma&utm_content=&utm_term=) . Amb actitud i optimisme. Des de la diversitat. I a partir de les històries de la Fundació "la Caixa". Alma, la xarxa social social vol ser també un punt de trobada de les infinites realitats socials del nostre món.

[noticia]201747[/noticia]

- Sembla ser que, a la fi, som éssers vulnerables i no tenim el control. Ha hagut de venir un virus perquè ens n'adonéssim?

- Tinc la sensació que estem descobrint coses molt òbvies, com la vulnerabilitat de l'ésser humà: què pot ser més fràgil que un ésser que neix, creix, es desenvolupa i mor en un període que, amb sort, arriba als 100 anys? Això són mil·lèsimes de segon en la història de la Terra! Em sembla que hi ha hagut un excés de prepotència per part de l'espècie humana. Fa molts anys que vivim en una acceleració molt considerable, que va patir un primer sotrac amb la crisi econòmica del 2008. Això va posar de manifest que havíem perdut la noció dels límits i, quan la humanitat perd els límits, sempre acaba malament. Així que justament ara, quan ens creïem capaços de solucionar-ho tot amb la tecnologia, un simple virus ens ha recordat que som natura i ha provocat una aturada en gairebé tot el planeta.

- Aquesta suposada ?normalitat? en què hàbitàvem abans era una distòpia i no ens en volíem adonar?

- Recordeu que fa ben poc temps, a la tardor, estàvem en un moment de grans revoltes generalitzades, des de Hong Kong fins a Xile. A totes hi havia un denominador comú: la sensació de no tenir alternativa a la realitat que hàbitàvem.

- En qualsevol cas, Franco Berardi va dir que estem en un llindar que ens pot portar a crear una nova societat millor. Ens trobem en un moment clau?

- La situació es podria equiparar a la d'abans de la Segona Guerra Mundial. La crisi de la República de Weimar va significar l'enfonsament del món utòpic: va sorgir el nazisme i hi va haver una guerra mundial. Però després es va produir una gran transformació i, als països occidentals, es van crear uns estats de benestar sense equivalent en la història de la humanitat, amb uns nivells d'igualtat molt notables. Això obre una perspectiva de canvi il·lusionant? Potser sí, encara que és evident que avui en dia hi ha una desigualtat molt gran entre les forces econòmiques, polítiques i socials. La ciutadania podrà canviar camins amb els seus hàbits i actituds, podrà pressionar i incidir, però és cert que serà difícil aconseguir-ho, si aquestes forces no estan disposades a fer concessions.

[noticiadiari]2/199576[/noticiadiari]

- De què dependrà?

- De factors molt difícils d'avaluar. Per exemple, com sortirem del confinament: amb por o amb ganes de viure? Perquè no ens enganyem, la condició humana necessita de l'altre. Ens protegiem darrere de les pantalles? Ens podrem tornar a parlar? Fins i tot ens podríem plantejar si estem davant d'una mutació de la condició humana i si el confinament és un assaig del que vindrà després: la desaparició dels cossos. Jo ja tinc una edat. I no m'imagino una societat parapetada darrere de pantalles i mascaretes en què les relacions siguin a distància i no ens puguem reunir, abraçar, mirar o menjar junts. El transhumanisme ens ha fet creure que tenim unes capacitats que no tenim. Però el nostre ADN té uns límits. A més, una distòpia així dividiria totalment la societat, perquè una part no es pot permetre viure confinada ni està preparada per fer-ho.

- Qui creus que hauria de liderar el canvi: els estats, les empreses o els ciutadans?

- Una mica tothom. Ningú ni cap estat per si mateix és suficient. Hem de trobar mecanismes de

govern globals que avui no existeixen. Com va dir Edgar Morin: ?Per poder parlar de govern de la humanitat, primer ens hem de constituir com a humanitat?. De moment, estem constituïts com a nacions.

Berardi recordava a la seva xerrada que la paraula catàstrofe, etimològicament, significa "anar més enllà". Hem d'intentar veure els mals moments com oportunitats?

La natura ha posat en evidència els límits de la nostra civilització. I això ens convida a reflexionar sobre un món més equilibrat i solidari, amb un teixit social més fort. Sens dubte, la millor manera d'afrontar una crisi és convertir-la en oportunitat. Aquesta hauria de ser la disposició. Crec que ara és el moment de passar de la por (de contagiar) i la culpa (per si contagiem als altres) a la cultura de la responsabilitat i a certa gosadia, perquè és l'única manera d'avançar. La vida és risc, i hem d'assumir-lo.

[noticiadiari]2/198983[/noticiadiari]

- Així que ens toca ser més valents i imaginar nous mons. Parlant d'imaginar, què ens diu la literatura de ficció sobre el món que ens espera?

- Si repasses les obres de ficció de finals de segle XX t'adonaràs que són, en general, distòpiques. Descriuen uns mons als quals no fa il·lusió arribar. Un exemple el trobem a les novel·les de J. G. Ballard. La literatura del segle XIX, en canvi, era utòpica, prometia mons ideals. Això espanta i tranquil·litza alhora, perquè les utopies de segle XIX van acabar catastròficament: vam tenir un segle XX amb totalitarismes i dues guerres mundials. Així que pot ser que les nostres distòpies acabin millor

[despiece]A continuació, la xerrada completa entre Josep Ramoneda i Franco Berardi.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=AScw3pKiF6M>**[despiece]**

[noticiadiari]2/196011[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/192818[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/191223[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/191020[/noticiadiari]